

Covid-2019 : เครื่องมือการวิเคราะห์ปัญหาเชิงสังคมไทยเชิงพุทธ

COVID-2019 : A BUDDHIST PROBLEM ANALYSIS TOOL FOR THAI SOCIETY

พระจำรัส โชติธมฺโม (พินิจกิจ)¹ และ เทพประวิณ จันทรแรง²
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่^{1,2}
Phra Jamrat Jotidhammo (Pinitkit)¹ and Thepprawin Chanraeng²
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus^{1,2}
Corresponding Author, E-mail: Bigjod3458@gmail.com

บทคัดย่อ

วิกฤตสถานการณ์โรคระบาด Covid-2019 ในปัจจุบันมีผลกระทบต่อประชาชนทั่วทั้งโลก โดยไม่เลือกว่าผู้นั้นจะนับถือศาสนา มีสัญชาติ และเชื้อชาติใด รวมไปถึงผลกระทบต่ออารยธรรมชีวิต อย่างไม่ปกติสุขที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นปัญหาของมวลมนุษยชาติรวมกัน ชาวพุทธในประเทศไทย สังคมไทยก็เผชิญเช่นเดียวกันที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว แต่ถึงอย่างไรก็ตามยังเป็นความโชคดี ของชาวพุทธที่มิ่งมงคลพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงมอบเครื่องมือที่สำคัญในการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทาง สำหรับการแก้ไขปัญหาไว้อย่างสิ้นเชิง อีกทั้งเครื่องมือชิ้นนั้นก็พร้อมที่จะสามารถพัฒนาศักยภาพด้านสติปัญญา อันเป็นเครื่องป้องกันโรคระบาดที่เกิดขึ้น ได้แก่ เครื่องมือชิ้นที่ 1 การมองตัวของโรคระบาด (ทุกข์) เครื่องมือ ชิ้นที่ 2 การแสวงหาที่มาของโรคระบาด (สมุทัย) เครื่องมือชิ้นที่ 3 การรักษาและป้องกันเพื่อจัดการกับ โรคระบาด (นิโรธ) และเครื่องมือชิ้นที่ 4 การสร้างเครื่องมือแก้ไขปัญหาเพื่อจัดการปัญหาโรคระบาด (มรรค) ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำเครื่องมือเหล่านี้ไปใช้ในการจัดการกับปัญหาทั้งหลายในสังคมไทย ได้ทุกประการ

คำสำคัญ: Covid-2019; เครื่องมือการวิเคราะห์ปัญหา; สังคมไทย; อริยสัจ

* ได้รับบทความ: 4 พฤษภาคม 2564; แก้ไขบทความ: 24 กันยายน 2564; ตอรับตีพิมพ์: 29 กันยายน 2564
Received: May 4, 2021; Revised: 24 September 2021; Accepted: 29 September 2021

Abstract

The current Covid-21 epidemic crisis affects people around the world, regardless of their religion, nationality and national belief. As well as the increasingly severe impacts on living an unhappy life Until becoming a common problem of humanity Buddhists in Thai society are also affected by this problem. Nevertheless, it is still fortunate for Buddhists whose Lord Buddha has provided a vital tool for problem analysis and solutions for solving them completely. In addition, the tool is ready to be able to develop the potential of intelligence which is a protection against the plague that occurs, such as the first level tool, the look of the plague (suffering), the second tool, the quest for the origin of the epidemic (happiness), the tool. The third piece, Treatment and Prevention to deal with the Epidemic (Rage), and the 4th Tool, Creating a Troubleshooting Tool to Address the Epidemic (Makkah) Problems, which the relevant departments can use these tools to deal with. In all respects in Thai society

Key words: Covid-2019; Problem Analysis Tool; Thai Society; Noble Truth 4

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) อันเป็นโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2563 ซึ่งขณะนี้พบการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ป่วยอย่างรวดเร็วจากการรายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ล่าสุดวันที่ 24 เมษายน 2564 พบว่า ทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อจำนวน 146,298,387 คน และมีผู้เสียชีวิตจำนวน 3,101,080 คน (ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2564 : 3) และเป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไวรัสโคโรนา 2019 จำเป็นต้องมีการดำเนินการให้ความรู้ คำแนะนำ การดูแลเฝ้าระวังป้องกันตนเองให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ได้แก่ หน่วยบริการ สถานบริการหน่วยงานสาธารณสุข สถานประกอบการ สถานศึกษา ศูนย์เด็กเล็ก หน่วยราชการ ร้านค้าชุมชน และบริการสาธารณะต่างๆ เป็นต้น (องค์การบริหารส่วนตำบลนาแซง จังหวัดเพชรบูรณ์, 2563 : 1-2) รวมทั้งหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้สื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปถึงบุคคลทั้งประชาชนทั่วไปและประชาชนกลุ่มเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อโรคโควิด-19 ได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ กลุ่มเด็กเล็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีลงมา ผู้สูงอายุ และคนที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจและสมอง โรคระบบทางเดินหายใจ โรคภูมิแพ้ ซึ่งมีโอกาสเสียชีวิตมากกว่าคนทั่วไป

หากมีการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 เพื่อป้องกันตนเองจากการเจ็บป่วยและลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิต ด้วยการงดออกจากบ้าน เว้นระยะห่างทางสังคม สวมหน้ากากอนามัย หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น แยกของใช้ส่วนตัว ไม่ควรใช้ของร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น รวมทั้งหมั่นสังเกตอาการตนเอง หากมีอาการไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก จมูกไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส ให้ไปรับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล ใกล้บ้านทันที (กรมควบคุมโรค, 2564 : 1)

การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ที่เรากำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้จัดอยู่ในเรื่องของความทุกข์ และเป็นความทุกข์ของคนทั้งโลก เนื่องจากมีผลกระทบโดยตรงทั้งทางด้านร่างกายคือการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของคนบางส่วน และจิตใจที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล หวาดกลัวไวรัสโควิด 19 หวาดระแวงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน กลัวว่าจะเป็นพาหะนำไวรัสร้ายนี้มาสู่ตนสำหรับแนวทางในการปฏิบัติต่อสถานการณ์นี้ก็คือ การมีสติตั้งรับ เริ่มจากการเห็นความจริงที่ว่า เรื่องการแพร่ระบาดของโรคนี้เป็นโลกธรรม ไม่ว่ายุคใด สมัยใด โรคภัยไข้เจ็บก็เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนในโลกนี้เป็นประจำอยู่แล้ว และ เรื่องนี้เป็นธรรมชาติของโลก เมื่อพิจารณาได้อย่างนี้แล้ว เราก็จะสามารถยอมรับความจริงอย่างมีสติว่า ไวรัสโควิด 19 กำลังแพร่ระบาด และมีอันตรายต่อชีวิตมนุษย์แต่เราสามารถป้องกันได้เราจะไม่เป็นอันตรายใด ๆ หากเราไม่ประมาท (ธีรโชติ เกิดแก้ว, 2563 : 65)

เพราะฉะนั้น การเรียนรู้และศักยภาพในการมองตัวความทุกข์ที่เกิดขึ้นของมนุษย์อาจจะเป็นข้อคิด และเครื่องมือที่สำคัญที่มีจำเป็นต่อการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันซึ่งพระพุทธองค์ทรงมอบเครื่องมือที่สำคัญให้กับชาวพุทธไว้เพื่อการแสวงหาทางรอดที่เรียกว่า อริยสัจ (ส.ม.(ไทย) 19/1083/598) ประกอบด้วย การมองตัวของโรคระบาด (ทุกข์) ว่ามีตัวสร้างปัญหาให้กับการดำรงชีวิต การแสวงหาที่มาของโรคระบาด (สมุทัย) ว่าสามารถแสวงหาต้นตอของปัญหาได้อย่างแท้จริง การตั้งจิตเจตนาความปรารถนาการจัดการกับโรคระบาด (นิโรธ) อย่างมุ่งมั่นและชัดเจน และ การสร้างเครื่องมือแก้ไข้ปัญหาเพื่อจัดการปัญหาโรคระบาด (มรรค) ได้ แม้ว่าจะต้องใช้เวลาในการแก้ไข้แต่ก็ควรจะมีเครื่องมือเพื่อสร้างความมั่นใจกับประชาชนได้มีเกาะป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นและไม่สร้างความทุกข์เพิ่มเติมจากแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในปัจจุบัน

เครื่องมือขั้นที่ 1 การมองตัวของโรคระบาด (ทุกข์อริยสัจ)

จากการรายงานในวันที่ 24 เมษายน 2564 พบว่า ทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อจำนวน 146,298,387 คน และมีผู้เสียชีวิตจำนวน 3,101,080 คน (ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2564 : 3) เพราะฉะนั้น การระบาดไปทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ทำให้มีผู้ป่วยและเสียชีวิตเป็นจำนวนมากและองค์การอนามัยโลกกำหนดให้โรคนี้เป็นโรคระบาดทั่วโลก เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 หลาย ๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้มีมาตรการในการควบคุมและป้องกันโรคดังกล่าว สำหรับประเทศไทยนั้น

ได้มีการเตรียมการและดำเนินมาตรการอย่างต่อเนื่องทั้งมาตรการทางการแพทย์และสาธารณสุข เช่น การสอบสวน วินิจฉัย รักษาโรคการป้องกัน ควบคุมโรคต่าง ๆ ด้วยมาตรการทางสังคม เช่น มาตรการทำงานที่บ้านการกำหนดระยะห่างทางสังคม การใส่หน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้าเวลาออกนอกบ้าน เป็นต้น และมาตรการทางกฎหมาย เช่น การประกาศพระราชกำหนดฉุกเฉิน เป็นต้น (ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ, 2563 : 5) ดังนั้น ผู้ที่ติดเชื้อไวรัส โควิด-19 ประมาณร้อยละ 80 ไม่มีอาการและอาการแสดงใด ๆ สำหรับผู้ที่ติดเชื้อจะแสดงอาการเริ่มแรก คือ มีไข้ ปวดเมื่อย ครั่นเนื้อครั่นตัว ไอแห้ง ๆ บางครั้งมีเสมหะถ้าอาการรุนแรง จะมีไข้สูงขึ้น การหายใจจะมีอาการเหนื่อย หอบ หรือหายใจลำบากเนื่องจากปอดอักเสบ นอกจากนี้ยังส่งต่อรายการแล้วยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การห้ามเดินทางออกจากพื้นที่ การปิดสถานที่ที่มีคนจำนวนมากมาร่วมกิจกรรม เช่น สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร ทำบริษัท ห้างร้าน และพ่อค้าแม่ค้าจำนวนมากไม่สามารถทำธุรกิจได้ส่งผลกระทบต่อวงกว้างต่อเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ และต่อเศรษฐกิจโลก และผลกระทบต่อผลกระทบต่อสถานประกอบการทั้งเอกชนและหน่วยงานรัฐ รวมไปถึงการดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วไปโดยเปลี่ยนระบบมาเป็นการทำงานแบบ Work from Home มากยิ่งขึ้น (สรารัฐ สุธรรมมาสา, 2563 : 7-8) ดังนั้นผลกระทบดังกล่าวย่อมเป็นปัญหาต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั่วโลกต่างก็ต้องเจอกับปัญหาที่ทำนายต่อสติปัญญาในการแสวงหาทางออกหรือทางแก้ไขปัญหาในที่สุด หากวิเคราะห์ในทัศนะทางพระพุทธศาสนาจะพบว่า สิ่งนี้เป็นปัจจัยการวิเคราะห์แรกที่มองถึงตัวของปัญหาได้อย่างชัดเจนเพราะปรากฏภาพที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์โดยตรง เรียกว่า ทุกข์ หรือตัวปัญหานำพาประชากรโลกไปสู่อาการเจ็บป่วยที่รุนแรงมากบ้าง น้อยบ้าง หรือไม่มีอาการปรากฏก็ตาม หลายรายก็ต้องสูญเสียชีวิต เกิดการพลัดพรากจากบุคคลผู้เป็นที่รักษาที่ไม่สามารถจะทำบุญตามประเพณีนิยมได้ บางรายก่อนเสียชีวิตต้องทนทุกข์ทรมานอย่างมากซึ่งปรากฏภาพอย่างน่าเวทนา ซึ่งสภาพดังกล่าวเรียกว่า ทุกข์กายและทุกข์ใจ รวมไปถึงเศร้าใจในบริบทของผู้เป็นญาติมิตรต้องสูญเสียบุคคลผู้เป็นที่รักเพราะ โรคระบาดเชื้อไวรัส COVID-2019 ดังนั้น ทุกขอรียสัจ หรือตัวปัญหาที่มนุษย์ต้องพบเจอโดยปรกติอยู่แล้ว ถึงแม้ว่าจะไม่มีโรคระบาดก็ตาม เช่น เกิดก็เป็นทุกข์ เจ็บป่วยก็เป็นทุกข์ พลัดพลากก็เป็นทุกข์ แก่ก็เป็นทุกข์ และตายก็เป็นทุกข์ ความกลัวโรคระบาดก็เป็นทุกข์ เป็นรับเชื้อโรคระบาดยังเป็นทุกข์ รักษาอาการที่ใช้เวลานานยังเป็นทุกข์ และเห็นบุคคลที่ติดเชื้อโรคระบาดเสียชีวิตลงไปก็ยิ่งเป็นทุกข์มากขึ้น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้ชาวพุทธในสังคมไทยและทั่วโลกสามารถมองเห็นเป็นเครื่องมือเพื่อการพิจารณาธรรม พิจารณาความจริงชีวิตให้มากขึ้น และใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาทเพื่อรักษาชีวิตของตนเองในการพัฒนาธรรมะทางพระพุทธศาสนาต่อไป

เครื่องมือขึ้นที่ 2 การแสวงหาที่มาของโรคระบาด (ทุกขสมุทยอริยสัง)

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นที่สิ่งประชาชนสามารถเรียนรู้ถึงบริบทความเป็นมาและความเป็นไปของการแพร่ระบาดของเชื้อโรคระบาดได้เพราะนักวิชาการหลายท่านต่างก็เสนอมุมมอง และแหล่งที่มาของเชื้อดังกล่าวไว้มากมาย บางท่านก็กล่าวว่า มาจากบริเวณที่ค้าสัตว์ป่า และสัตว์เลี้ยงในฟาร์มระบาดมาสู่คน ในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน (Zhu N Zhang D Wang W et al, 2020 : 395) บางสำนักก็มีสมมุติฐานว่า ไวรัสชนิดนี้อาจจะมีแหล่งเริ่มต้นคือค้างคาว และกลายพันธุ์เมื่อผ่านสัตว์ตัวกลาง กลายเป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่ก่อโรคในคน ซึ่งเป็นโรคโควิด-19 (COVID-19, ย่อจาก Corona-virus disease 2019) เป็นโรคติดต่อทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนา ซึ่งมีชื่อทางการว่า SARS-CoV-2 ทำให้เกิดไข้ ไอ และอาจมีปอดอักเสบ ส่วนผู้ป่วยโรค COVID-19 ที่แพร่เชื้อ มีทั้งผู้ที่มีอาการน้อยหรืออาจไม่มีอาการนอกเหนือจากมีอาการหนักซึ่งมีน้อยกว่ามาก จึงควบคุมการระบาดได้ยากกว่า (คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี, 2563 : 3-4) ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นอกจากนี้ ไวรัสต่างๆที่สามารถติดต่อในระบบทางเดินหายใจยังมีอีกมากมาย เช่น เชื้อไวรัสในตระกูลออร์ทอมิกซ์ไวรัส หรือไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิดต่าง ๆ (influenza viruses), ไวรัสตระกูลพารามิกซ์ (ไวรัสพารามิกซ์), ไวรัสที่ส่งผลกระทบต่อเซลล์มวลรวมระบบทางเดินหายใจ, ไวรัสโรคหัด,ไวรัสคางทูม, ไวรัสเอนเทอรา, ไวรัสโนโร และไวรัสฮีแมนเนตาโน (ไวรัสฮันตาไวรัส),ไวรัสสายพันธุ์โตกาไวรัส (ไวรัสโรคหัดเยอรมัน), ไวรัสพิกอร์นา (ไวรัสไรโน), และไวรัสสายพันธุ์โคโรนา (ไวรัสซาร์สโคโรนา) นอกจากนี้ยังมีไวรัสเดโน,ไวรัสเฮอร์, ไวรัสคอกแซกกี หรือโรคมือ เท้า ปาก, ไวรัสเอโค ผื่นคันและอาการติดเชื้อตามอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย, ไวรัสสุมิต และอื่น ๆ ที่สามารถส่งผลให้ติดเชื้อเป็นโรคในระบบทางเดินหายใจ (คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ กรณีสถานการณ์ระบาด COVID-19, 2563 : 3) เมื่อสรุปหลัก ๆ แล้วจะพบว่า เชื้อไวรัสโควิด-19 มักจะเข้าสู่ร่างกายทาง “ปาก จมูก ตา” โดยที่ไวรัสจะเกาะติดและเข้าไปแบ่งตัวในเซลล์ของเยื่อทางเดินหายใจ แต่ไวรัสชนิดนี้ไม่สามารถเข้าทางผิวหนัง หรือแผลที่ผิวหนังได้ เมื่อมนุษย์ได้รับเชื้อแล้วเชื้อจะมีระยะฟักตัวของโรคโควิด-19 นาน 2-14 วัน ซึ่งเป็นเหตุผลที่ให้ผู้สัมผัสโรคกักกันตัวจากคนอื่น 14 วัน โดยขึ้นอยู่กับปัจจัย คือ 1) ปริมาณของไวรัสที่ได้รับ ถ้ามากจะทำให้เกิดโรคเร็ว คือ ระยะฟักตัวสั้น 2) ทางเข้าของเชื้อโรค เช่น ไวรัสโควิด-19 หากเข้าสู่ปอดโดยตรงทางจมูกและปาก จะเกิดโรคเร็วกว่าการรับเชื้อทางเยื่อตาและหากมีการสูดหายใจลึกและแรงในขณะที่รับเชื้อโรค เชื้อโรคก็มีโอกาสจะเข้าสู่ปอดได้ง่ายขึ้น 3) อัตราการเพิ่มจำนวนไวรัสในร่างกายคน และ 4) สุขภาพของผู้ที่ได้รับเชื้อ (สยามพร ศิรินาวัน, 2563 : 15-16) เพราะฉะนั้น ปัจจัยเชิงสาเหตุที่แท้จริงแล้วจะพบว่า โดยสันนิษฐานมาจากสัตว์ค้างคาวที่มนุษย์จับมาทดลองหรือจับมาค้าขายเพื่อการบริโภคในตลาดค้าสัตว์ในประเทศจีนส่วนหรือแหล่งข่าวที่ไม่สามารถอื่น ๆ ตรวจสอบว่าอาจจะมีจากการโจมตีประเทศจีนจากประเทศมหาอำนาจที่สร้างหรือผลิตลักษณะอาวุธชีวภาพก็ไม่สามารถปรากฏหลักความลับขั้นนี้ได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามโดนเบื้องต้นอันเป็นทราบข้อมูลทั่วไปแล้วนั้นก็ทำให้เห็นว่า สาเหตุ

ของการเกิดขึ้นของเชื้อไวรัสก็เพราะเข้าไปเกี่ยวกับกับพฤติกรรมของมนุษย์เองจนกลายพันธุ์จากสัตว์มาติดต่อมาสู่มนุษย์ เมื่อแพร่เชื้อแล้วก็ทำให้มนุษย์สู่มนุษย์จนเกิดการป่วยไข้ซึ่งมีอาการต่าง ๆ จนนำไปสู่การสูญเสียชีวิตจนส่งผลกระทบไปสู่กิจกรรมอื่นๆ ตามมาในลักษณะกระบวนการ 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1) กิเลสของมนุษย์ที่มีความอยากมีรายได้ด้วยอาชีพค้าขายสัตว์ 2) การกระทำของมนุษย์มีพฤติกรรมความเสียดูความ คลุกคลี และฆ่าสัตว์เพื่อนำไปฆ่าเป็นอาหาร และ 3) วิกฤตกรรมของมนุษย์ที่ต้องรับผลจากการกระทำนั้นๆ ดังนั้น การทำความเข้าใจสาเหตุของการเกิดขึ้นของ ทุกขสมุทัยอริยสัจ ก็ด้วยย้อนกลับไปสู่กิจกรรมการแก้ไขไปที่สาเหตุของการเกิดขึ้นตามมา แต่ด้วยความรุนแรงดังกล่าวเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมแก้ไขได้ยากยิ่งนักทำให้ทางการประเทศจีนจึงสั่งปิดตลาดดังกล่าว รวมไปถึงมาตรการอื่นๆ ที่จำเป็น แต่คำถามหลักก็คือ การแสวงหาวิธีการป้องกันและลดผู้มีความเสี่ยงในการรับเชื้อให้มากที่สุดจึงเป็นองค์ความรู้ที่ทุกประเทศต่างก็ต้องรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่บ่งบอกว่า ปัญหาเหล่านั้นมาจากแหล่งใดบ้างและจัดการกับปัจจัยเชิงสาเหตุเหล่านั้นในสถานการณ์ต่อไป

เครื่องมือขั้นที่ 3 การรักษาและป้องกันเพื่อจัดการกับโรคระบาด (ทุกชนิดโรคร้ายสัจ)

การรักษาและป้องกันเพื่อจัดการกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) นักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกกำลังค้นหาและพัฒนาแนวทางการรักษาโควิด-19 การรักษาแบบประคับประคองที่ดีที่สุด ได้แก่ การให้ออกซิเจนสำหรับผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงและผู้ที่เสี่ยงต่อการเป็นโรครุนแรง รวมถึงการดูแลระบบทางเดินหายใจขั้นสูงอื่น ๆ เช่น การใช้เครื่องช่วยหายใจสำหรับผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะวิกฤตเฉียบพลันเป็นกรณีพิเศษที่ช่วยลดระยะเวลาใช้เครื่องช่วยหายใจ และช่วยชีวิตผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงหรืออยู่ในภาวะวิกฤตได้ (World Health Organization, 2563) ทางด้านกระทรวงสาธารณสุขในปัจจุบันจะแบ่งออกการรักษาตามอาการเป็น 5 กลุ่มหลัก ๆ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ไม่มีอาการ มีประมาณ 20% ของผู้พบเชื้อสังเกตอาการต่อที่หอผู้ป่วยเฉพาะ/โรงพยาบาลเฉพาะกิจ เมื่อหายแล้วจะแยกห้องทำงาน ไม่กินอาหารร่วมกันจนครบ 1 เดือน กลุ่มที่ 2 อาการไม่รุนแรงคล้ายไข้หวัด (อายุมากกว่า 60 ปี หรือเป็นโรคเรื้อรัง) รักษาตามอาการ/ให้ยารักษาไวรัสในโรงพยาบาล 2-7 วัน สังเกตอาการต่อในโรงพยาบาลและต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่ม 1 กลุ่มที่ 3 อาการไม่รุนแรงคล้ายไข้หวัด ปอดปกติแต่มีปัจจัยเสี่ยงให้ยารักษาไวรัสในโรงพยาบาลติดตามปอดส่งเข้าสังเกตอาการต่อในโรงพยาบาลจนครบอย่างน้อย 14 วันนับจากมีอาการ กลุ่มที่ 4 ปอดอักเสบไม่รุนแรง 12% ของผู้พบเชื้อให้ยารักษาไวรัสในโรงพยาบาล และกลุ่มที่ 5 ปอดอักเสบรุนแรง (3% ของผู้พบเชื้อ) ให้ยารักษาไวรัสในห้องไอซียู สำหรับผู้ที่ยังไม่รับเชื้อไวรัสดังกล่าวให้ปฏิบัติดังนี้ ห้ามขี้ตา ห้ามแคะจมูก ถึงบ้านแล้ว อาบน้ำและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที ล้างมือบ่อย ๆ สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่างทางสังคม ไม่ใช้สิ่งร่วมกับผู้อื่น งดปรตี่การสังสรรค์ กินอาหารที่ปรุงสุก ใช้เวลาอยู่กับบ้านให้มากที่สุดทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต หลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยง ห้ามกอดหรือจูบ เป็นต้น (สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2563 : 18-27) นอกจากนี้ในหลาย ๆ ประเทศเริ่มที่จัดหาและฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่มาจากบริษัทผู้ผลิตรายใหญ่ที่ได้รับการอนุมัติและใช้กันแล้วในต่างประเทศ ได้แก่ วัคซีนของ Pfizer-BioNTech (สหรัฐอเมริกา) วัคซีนของ Moderna (สหรัฐอเมริกา) วัคซีนของ Gamaleya (รัสเซีย) วัคซีนของ AstraZeneca (สหราชอาณาจักร) วัคซีนของ Sinovac (จีน) และวัคซีนของ Sinopharm (จีน) เป็นต้น (ศูนย์ข้อมูลยาโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์, 2564) จากข้อมูลทั้งกล่าวมาทำให้ภาพปรากฏการณ์ของการรักษาและการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) ด้วยฉีดวัคซีนกันหมดเพราะได้รับการยอมรับจากนานาประเทศจนสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนและใช้ชีวิตอย่างปกติมากขึ้น สำหรับผู้ที่กำลังรักษาก็เป็นการรักษาตามอาการที่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้น เครื่องมือของทุกชนิดโรอริยส์ที่มองถึงความพ้นจากสภาพความทุกข์ที่เป็นอยู่ สภาพความเจ็บป่วยใช้ที่มนุษย์ในโลกนี้กำลังเผชิญร่วมกันด้วยการมุ่งไปสู่หลักคิดที่สำคัญ ได้แก่

1. การรักษาและป้องกันด้วยทำให้เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ลุกลามมากยิ่งขึ้น หลักคิดดังกล่าวย่อมสร้างระบบการจำกัดบริเวณการแพร่ระบาดของเชื้อโรคไม่ให้เกิดการลุกลามใหญ่โตได้ ซึ่งหน่วยงานรัฐมักจะใช้วิธีการ ล็อกดาวน์ ในบางพื้นที่ที่มีความเสี่ยงที่จะแพร่ระบาดไปยังพื้นที่อื่น ๆ ผ่านกฎหมาย ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในขณะที่เดียวกันระยะหลังๆ ก็ยกเลิกเพราะเริ่มที่ควบคุมได้ ซึ่งหลักคิดนี้กระทำได้ในหลายประเทศยกเว้นบางประเทศเท่านั้นที่ก่อให้เกิดการประท้วงขึ้นหลังจากการประกาศล็อกดาวน์ เช่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

2. ทำความรู้จักว่า เมื่อติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ก็ต้องหายได้ แม้ว่าโรคระบาดดังกล่าวจะน่ากลัวอย่างมากเพราะสามารถสร้างหายนะการสูญเสียชีวิตได้ก็ตาม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีประวัติโรคประจำตัวต่างๆ ย่อมมีความเสี่ยงสูงมากแต่ในจำนวนผู้ที่ติดเชื้อก็สามารถที่จะรักษาได้ บางถึงก็ไม่ผลต่อการสร้างผลกระทบต่ออวัยวะภายในแต่กลับหายเองได้ดังนั้น หากรู้ว่าตนเองมีสุขภาพที่ดี มีระบบการป้องกันที่ดีก็สามารถใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาทได้และไม่สร้างความเครียดเสพข่าวจนเกินความกลัวมากนัก

3. ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เกิดขึ้นส่วนมากสามารถรักษาให้หายขาดได้ นับว่า หลักคิดที่สะท้อนถึงโอกาสในการรักษาของแพทย์พยาบาลในปัจจุบันมีประสิทธิภาพค่อยข้างมาทำให้เกิดความมั่นใจอย่างมากแต่ด้วยข้อจำกัดของอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่มีติดเชื้อมากจนเกินไปทำให้ไม่สามารถดูแลรักษาได้ทั่วถึงจนนำไปสู่การเสียชีวิตในบางราย แต่ถึงอย่างไรก็ตามความรู้ว่า โรคระบาดดังกล่าวที่เกิดขึ้นสามารถรักษาให้หายขาดได้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การฉีดวัคซีน เป็นต้น จึงเป็นทางรอดสำหรับประชากรโลก

4. ความรู้สึกปลอดภัยโล่งสบายเมื่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หายขาด หลักคิดก็ตามโลกนี้ไม่มีความแน่นอนอะไรเลย บางรายติดแล้วก็ตามไป บางรายติดแล้วก็หาย บางรายถึงกับอาการโคม่า เป็นต้น ดังนั้น หากที่ได้รับเชื้อมาแล้ว และรักษาหายขาดแล้วจะรู้สึกดีใจ โล่งใจ รวมไปถึงบุคคลผู้ที่รักก็สบายใจด้วยต่ออาการหายป่วย อันเป็นความปรารถนาของประชาชน

5. เมื่อรักษาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หายแล้วก็มึระบบการป้องกันที่ดีที่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่กลับมาเป็นผู้รับเชื้ออีกแล้ว เพราะเกิดกระบวนการเรียนรู้และรู้วิธีป้องกันตนเองตามมาตรการของรัฐ อีกทั้งเป็นผู้ที่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองได้แล้ว ซึ่งเชื่อมั่นว่าจะไม่กลับมาติดเชื้อได้อีกด้วย วิธีการต่าง ๆ เช่น การฉีดวัคซีนป้องกัน เป็นต้น

เพราะฉะนั้น เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เปรียบเสมือนกิเลสของมนุษย์ที่มีอยู่ตัวของมนุษย์ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่โรคติดต่อแต่ก็ทำอันตรายให้เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกวัน ทุกเวลา และทุกสถานที่ หากไม่อาศัยเครื่องมือที่เรียกว่า ทุกชนิดโรธอริยสัจ ก็จะไม่สามารถค้นหาเครื่องรักษาและเครื่องป้องกันกิเลสให้หมดไปได้ ยิ่งโรคกิเลสนี้ เมื่อเกิดขึ้นย่อมสร้างหายนะให้กับมนุษย์เป็นอันมาก เมื่อรักษาได้แล้วหรือกำจัดให้หมดไปแล้วก็ไม่จำเป็นต้องกลัวโรคชนิดอื่น ไม่ต้องพึ่งยารักษาหรือยาป้องกันแต่ประการใด ๆ เลย

ดังนั้น ผู้ที่เห็นภัยในวัฏฏะสงสารเท่านั้นที่จะสามารถสร้างโรงพยาบาลรักษาด้วยวิธีการดังที่พระพุทธองค์ทรงชี้แนะไว้แล้วด้วยตนเอง เพราะตนเท่านั้นที่พึ่งตนเองได้มิได้แพทย์ที่เฒ่ารักษาให้กิเลสของตนเองหมดไปเฉกเช่นกับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เครื่องมือชิ้นที่ 4 การสร้างเครื่องมือแก้ไขปัญหาเพื่อจัดการปัญหาโรคระบาด (ทุกชนิดโรคราคามินีปฏิบัติ)

เครื่องมือแก้ไขปัญหาเพื่อจัดการปัญหาโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 มี ในทัศนะทางพระพุทธศาสนา มองว่า แนวทางการแก้ไขปัญหามี 8 แนวทางที่มนุษย์ควรจะต้องจัดการให้ถูกต้องเหมาะสมต่อปัญหานั้น ๆ อย่างตรงจุดและดีที่สุดที่มนุษย์ควรจะใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาย่างถาวรแน่นอนว่าการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโรคระบาดดังกล่าวอาจจะมีวิธีการทางแพทย์ในการใช้ยาและวัคซีนเพื่อการรักษาและป้องกัน พระพุทธองค์ทรงเกิดมาเพื่อทำความเข้าใจถึงการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ไม่เลือกว่าผู้นั้นจะเป็นศาสนาใด ชาติใด หรือเป็นบุคคลใดก็ตามหากสามารถดำเนินชีวิตภายใต้แนวทางดังกล่าวก็จะพ้นบ่วงแห่งความทุกข์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเครื่องมือชิ้นนี้เรียกว่า ทุกชนิดโรคราคามินีปฏิบัติ หมายถึง ข้อปฏิบัติที่เป็นไปเพื่อความสงบระงับ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความรู้แจ้งแทงตลอดไปสู่มรรคผลนิพพาน (ม.ม. (ไทย) 12/135/126) ประกอบด้วย

1) ความรู้ในปัญหาที่เป็นความรู้ที่ถูกต้อง เหมาะสม (สัมมาทิฐิ) ซึ่งโลกแห่งความรู้เกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดขึ้นมีองค์ความรู้มากมาย รวมทั้งวิธีการรักษาให้หายขาดได้ด้วยข้อจำกัดบางประการที่ไม่สามารถเข้าถึงความรู้ก็เพราะหน่วยงานที่เข้าไปจัดการบางครั้งก็มองเป็นประเด็นทางความเชื่อและผลประโยชน์มากเกินไปทำให้ความรู้ถูกต้องไม่ได้รับการนำมาใช้กับการรักษาหรือบางครั้งก็เก็บความรู้ไว้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือขายความรู้เพื่อการรักษา เป็นต้น ดังนั้น ความรู้ในตัวของปัญหา แม้ว่าจะมีความรู้ที่สามารถรักษาได้ก็ตามแต่อาจถูกปกปิดหรือไม่ได้รับการยอมรับในเชิงวิทยาศาสตร์ได้หรือการรับรอง

ดังกล่าวอาจใช้เวลานานเกินไปจนสร้างหายนะให้กับประชากรโลกไปแล้วก็ได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า วิจัย อาจจะต้องทำหน้าที่ให้หนักกว่าเดิมเพื่อเติมเต็มความรู้ให้กับสังคมที่รอโอกาสจากยาหรือวัคซีนเหล่านั้น

2) ความปรารถนาที่จะสลัดออกจากปัญหาและปัจจัยเชิงสาเหตุ (สัมมาสังกัปปะ) ต้องยอมรับอย่างหนึ่งว่าศักยภาพของมนุษย์หากมุ่งหวังอย่างไร้ทิศทางก็สามารถเข้าถึงวิธีการแก้ไขปัญหาได้ และสามารถกำจัดโรคระบาดแต่ด้วยความปรารถนาอย่างมากไม่พอที่จะกล้าเผชิญกับความจริงในทางสังคมที่มีความกลัวปะปนกันไปทำให้การสลัดปัญหาและปัจจัยเชิงสาเหตุกลายเป็นสิ่งของเล่นสำหรับผู้ที่มีหน้าที่ในการช่วยเหลือประชาชน ดังนั้น ความปรารถนาอาจจะเป็นจุดเชื่อมของวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมไปถึงการสร้างโอกาสให้กับประชาชนในสังคมได้มีความหวังที่ต่อสู้กับโรคระบาดไปพร้อมกันกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

3) การใช้วาจาที่แสดงถึงเหตุผลข้อเท็จ (สัมมาวาจา) ความจริงในเชิงวาจาอาจจะจุดความเชื่อถือของประชาชนในสังคมนั้นๆ ต่อความคาดหวังในหน่วยงานรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหาและดูแลรักษาชีวิตของประชาชน การกล่าวด้วยคำพูดใดๆ ก็ตามไปยังประชาชนย่อมสร้างความรู้และสร้างระบบป้องกันตนเองจากโรคระบาดเพื่อลดการสูญเสียได้มากขึ้น แต่กระนั้น การลวงโลกในปัจจุบันยากที่ต่อพิจารณาต่อความน่าเชื่อถือเพราะแม้ว่านักวิทยาศาสตร์หรือนักบริหารของรัฐยังไม่สามารถพูดความจริงได้ก็ด้วยมุ่งหวังผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ หรืออาจจะปกปิดข้อมูลสำคัญที่ประชาชนควรจะได้รับรู้ทั้งหมดเพื่อความปลอดแต่กลับเปิดเผยเพียงบางส่วนทำให้เกิดความสับสนในกลุ่มประชาชนในสังคมนั้น

4) การประกอบอาชีพที่สุจริตปราศจากการฆ่า และเบียดเบียนสัตว์ (สัมมากัมมันตะ) เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า สาเหตุที่ตรวจสอบแล้วพบว่า มาจากสัตว์ประเภทค้างคาวที่มีเชื้อไวรัสจนติดต่อมาสู่มนุษย์ เพราะมนุษย์เข้าไปเกี่ยวกับกิจกรรมทำลายชีวิตของสัตว์เหล่านั้นซึ่งอาจเป็นผลกระทบและวิบากของมนุษย์ที่เป็นผู้ไม่รู้จักความพอดีต่อการได้มาซึ่งผลประโยชน์จนกลายเป็นการประกอบอาชีพที่ทุจริตต่อโลก หรือแม้กระทั่งบางประเทศสังฆ่าโคจำนวนมากส่งผลให้เกิดน้ำท่วมใหญ่ซึ่งสุดท้ายก็ส่งผลมายังมนุษย์ในประเทศนั้นเอง

5) การทำงานที่ปราศจากโทษทั้งทางและทางธรรม (สัมมาอาชีวะ) โดยงานประเภทใดก็ตามที่ส่งผลต่อความเจ็บปวดทรมานให้แก่มนุษย์หรือสัตว์ทุกอย่างย่อมเป็นงานมีโทษแทบทั้งสิ้นไม่ว่างานนั้นจะมีความผิดทั้งโลกหรือทางธรรมก็ตาม ย่อมไม่เป็นผลต่อการดำรงชีวิตแม้แต่น้อยแต่ด้วยมนุษย์ยังมีความต้องการ มีความอยากได้ อยากมี ไม่อยากเป็นในการดำรงชีวิตทำให้เกิดการเบียดเบียนสัตว์อยู่จึงกลายเป็นที่มีโทษภัยในอนาคตดังที่ธรรมชาติดังโทษด้วยการมอบเชื้อไวรัสมาล้างความสกปรกให้โลกนี้มีความสะอาดมากยิ่งขึ้น

6) การใช้ความเพียรพยายามอย่างเหมาะสมและถูกต้อง (สัมมาวายามะ) เพราะความเพียรพยายามกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์พยาบาลที่ทำหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยจนตนเองต้องติดเชื้อไวรัสกลายเป็นผู้ป่วยไปด้วย แพทย์พยาบาลบางกลุ่มก็โดนกักตัวเองเพราะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ไม่แน่ใจว่าติดเชื้อไวรัส ดังกล่าว ทำให้บุคลากรทางการแพทย์กลายเป็นผู้ที่ต้องทำงานอย่างหนักตลอดเวลา แต่กระนั้น นักวิทยาศาสตร์ก็ได้หยุดพักในการค้นคว้า ทดลอง และวิจัยเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคระบาดดังกล่าวอย่างเต็มที่จนสามารถสร้างวัคซีนได้ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถยับยั้งได้ 100 % ก็ตามแต่ผลของการทุ่มเทก็ปรากฏชัดว่า โลกมีวัคซีนป้องกันการติดเชื้อได้เป็นผลสำเร็จก็เพราะความเพียรพยายามที่ถูกต้องที่แสวงหาทางรักษาและป้องกันให้ได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามเชื่อดังกล่าวในปัจจุบันได้มีการกลายพันธุ์ไปหลายชนิดอันเป็นประเด็นท้าทายให้กับนักวิทยาศาสตร์และแพทย์ที่จะความเพียรพยายามอีกครั้งเพื่อก้าวทันโรคที่มีอยู่ให้ต่อไป

7) การพิจารณาความจริงของปัญหาและกําจัดปัญหาเชิงต้นเหตุได้ (สัมมาสติ) เพราะการพิจารณาความจริงเป็นสิ่งที่ต้องสร้างให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความระมัดระวัง มีความพร้อมเพื่อการรับมือต่อสถานการณ์อยู่เสมอในการที่จะรับรู้ถึงเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ว่ามีการกลายพันธุ์ไปอย่างไร ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ นักสำรวจทั้งหลายอาจจะต้องมองถึงสิ่งที่ทำให้เกิดการกักกันตนเองก็จะไม่เกิดความผิดพลาดในการแสวงหาคำตอบและวิธีการเปลี่ยนของโรคระบาด แต่หากขาดสติก็จะส่งผลเสียทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นด้วยเช่นกัน ดังนั้นการพิจารณาให้เห็นถึงความรู้ พิจารณาเห็นข้อเท็จจริง พิจารณาถึงโทษที่จะเกิดขึ้นดีแล้วก็ต้องป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดด้วย

8) ความจริงใจและตั้งใจในการจัดการกับปัญหา (สัมมาสมาธิ) เป็นประเด็นของความตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะวิจัยเพื่อสร้างวัคซีนหรือแนวทางอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการป้องกันและรักษาผู้ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างจริงจัง มีความสุขกับการทำงานด้านการค้นคว้าวิจัยตัวยาหรือวัคซีน ซึ่งในขณะทำการค้นคว้าค้นหาแนวทางป้องกันและรักษาอาจจะมีความคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้เสมอที่ปราศจากความวิตกกังวลต่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ เพราะได้ปฏิบัติหน้าที่ดีที่สุดแล้ว เมื่อได้คำตอบสมบูรณ์แล้วผู้นั้นจะสามารถสร้างความทุกข์ให้ประชากรทั้งโลกได้ก็ด้วยความจริงใจและตั้งใจในการแสวงหาวิธีการรักษาและเครื่องป้องกันที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุป

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้คร่าชีวิตของประชากรไปเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า สามล้านคนซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อย นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ได้รับกระทบต่อการเจ็บป่วยอีกจำนวนกว่าสามร้อยกว่าล้านคน อีกทั้งสร้างความเจ็บปวดทรมานให้กับประชากรทั่วโลกต่างต้องปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตใหม่ภายใต้บริบทพื้นที่อันตรายมากยิ่งขึ้นที่ใคร ๆ ก็ไม่สามารถคาดการณ์หรือคาดเดา

ในความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างไร แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ชาวพุทธทั่วโลกต่างก็ต้องดีใจว่าพระพุทธรูปองค์หนึ่งที่เกิดขึ้นในท่ามกลางของปัญหามากมายในสังคมเช่นกัน ทรงแนะนำบอกทิศทางการแสวงหาทางออกสำหรับทุกปัญหาเพื่อให้เข้าถึงความมีชีวิตที่สมบูรณ์มากที่สุดผ่านเครื่องมือการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเกิดในทั่วโลกหรือเกิดขึ้นในสังคมไทย ยิ่งสังคมเป็นสังคมพระพุทธศาสนายิ่งต้องสามารถมีโอกาสนในการหยิบฉวยเอาเครื่องมือมาใช้ในการสร้างเครื่องป้องกันและรักษาโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ได้

จากมุมมองดังกล่าว ทำให้เห็นสังคมไทยยังมีโอกาสและทางเลือกสำหรับการหาทางออกของปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ผ่านเครื่องมือสำหรับ 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การมองตัวของโรคระบาด (ทุกขอรียสัจ) มองถึงตัวของปัญหาว่ามีผลกระทบร้ายแรงมากอย่างไร เกิดการสูญเสียชีวิตในอันตรายมาน้อยเพียงใด ชั้นที่ 2 การแสวงหาที่มาของโรคระบาด (ทุกขสมุทยอรียสัจ) เป็นมุมมองที่บ่งบอกต้นสายปลายเหตุของสิ่งที่เกิดย่อมมาจากปัจจัยเชิงต้นกำเนิดจากสรรพสิ่งทั้งหลายว่า เชื้อไวรัสที่เกิดขึ้นย่อมมีปัจจัยมาจากมนุษย์สร้างขึ้นหรือเชื่อมโยงระหว่างสัตว์กับมนุษย์ ชั้นที่ 3 การรักษาและป้องกันเพื่อจัดการกับโรคระบาด (ทุกขนิโรธอรียสัจ) เป็นมุมมองเชิงเป้าหมายของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรักษาและป้องกันได้ มีวิธีการรักษาให้หายขาดได้ และมีระบบการป้องกันที่ไม่ให้กลับมาติดเชื้อได้อีก และชั้นที่ 4 การสร้างเครื่องมือแก้ไขปัญหาเพื่อจัดการปัญหาโรคระบาด (ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา) เป็นมุมมองเชิงความถูกต้องเหมาะสมและความเข้าใจต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรังจุดที่แน่นอนจนสามารถสร้างความมั่นใจและเชื่อถือต่อประชาชนในสังคมไทยได้ เพราะฉะนั้น องค์การทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติอาจจะถือนี้ พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ผ่านมิตีคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้มากขึ้นเพื่อการดำรงชีวิตด้วยความปลอดภัยและมั่นใจในระบบการรักษาอาการป่วยของบทบาทกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งในที่สุดหากสามารถพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่ตั้งอยู่ และสิ่งที่ดับไปทั้งหมดก็จะพบกับความจริงของชีวิตทางพระพุทธศาสนาว่า ควรประพฤติตนบนฐานความไม่ประมาทอยู่ตลอดเวลาไม่ใช่เพียงแต่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อเท่านั้นไวรัสโคโรนา 2019

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2564). แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือโควิด 19 สำหรับประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2564, จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/int_protection/int_protection_030164.pdf
- คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ กรณีสถานการณ์ระบาด COVID-19. (2563). COVID-19 : ทำความรู้จักไวรัส CORONA. เครือโรงพยาบาลพญาไทและเครือโรงพยาบาลเปาโล (COVID-19 Prevention and Control Committee).
- คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี. (2563). ความรู้พื้นฐาน COVID-19. แพทย์โรคติดเชื้อและระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธีรโชติ เกิดแก้ว. (2563). การปรับตัวและการร่วมมือกันในสถานการณ์โควิด 19 ตามแนวพุทธศาสตร์. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 16(2), 59-78.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศูนย์ข้อมูลยาโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์. (2564). วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.bumrungrad.com/th/health-blog/february-2021/covid-19-vaccinations#3>
- ศูนย์พัฒนาริชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ. (2563). แนวปฏิบัติ (Standard Operation Procedures: SOPs) ที่ปลอดภัยสำหรับผู้ประกอบอาชีพเพื่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระยะผ่อนปรน. สมุทรปราการ: สำนักพิมพ์อักษรกราฟิกแอนด์ดีไซน์.
- ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564). รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. ฉบับที่ 477. สืบค้นเมื่อ 24 เมษายน 2564, จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no477-240464.pdf>
- สยามพร ศิรินาวัน. (2563). “โควิด-19” ความรู้สู่ปัญญา พัฒนาการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์ จำกัด.
- สราวุธ สุธรรมมาสา. (2563). คู่มือการจัดการ COVID-19 สำหรับสถานประกอบกิจการ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน (ส.อ.ป.).
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2563). คู่มือ ดูแลตัวเองสำหรับประชาชนสู้โควิด-19 ไปด้วยกัน. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.thaihealth.or.th/>

องค์การบริหารส่วนตำบลนาแซง จังหวัดเพชรบูรณ์. (2563). รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในตำบลนาแซง. เพชรบูรณ์: สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาแซง.

World Health Organization. (2563). Coronavirus disease (COVID-19). Retrieved on May 4, 2021, from <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-and-answers-hub/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19#:~:text=treatment>

Zhu N Zhang D Wang W et al. (2020). Genomic characterisation and epidemiology of 2019 novel coronavirus: implications for virus origins and receptor binding. Retrieved on May 4, 2021. from <https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S01406736%2820%2930251-8>